

Oplegger bij werkdocument

Dit werkdocument is een situatieschets, een startfoto van de situatie van 'Passend Onderwijs' en 'Transitie Jeugdzorg' per november 2013 in de regio Friesland Noord. In hoofdlijnen beschrijft dit werkdocument de gevolgen van de invoering van Passend Onderwijs en van de Transitie Jeugdzorg voor de ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen én de samenwerking van gemeenten, onderwijs en andere partners.

Beide onderwerpen zullen via een 'op overeenstemming gericht overleg' (OOGO) door beide partijen met elkaar moeten worden afgestemd en verbonden om vervolgens vorm en inhoud te krijgen in een regionale en provinciale werk agenda.

Het werkdocument is op verzoek van de bestuurders van gemeenten en (speciaal) voortgezet onderwijs opgesteld. Het is in november 2012 en juni 2013 met hen besproken.

De uitwerking en de voorbereiding voor de besluitvorming is op 4 oktober 2013 besproken met de gemeentelijke beleidsmedewerkers zorg voor jeugd en onderwijs en de beleidsvoorbereiders uit het onderwijs zowel primair als voortgezet onderwijs inclusief speciaal onderwijs. De aanwezigen konden zich vinden in het opgestelde werkdocument en de verdere uitwerking hiervan. De werkgroep heeft hiervoor nog een aantal zinvolle suggesties meegekregen. Voor alle duidelijkheid: *het werkdocument gaat in principe over het (speciaal) voortgezet onderwijs. Uiteraard zitten er ook heel veel elementen in die van toepassing zijn voor het primair onderwijs zoals de samenwerking en aanpak.*

Belangrijkste punt op dit moment is het inrichten en voeren van het OOGO over de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden PO Friesland en VO Fryslân-Noard (inclusief (voortgezet) speciaal onderwijs).

Op 4 december 2013 heeft de stuurgroep RMC Friesland Noord ingestemd met de de inrichting van het OOGO Passend Onderwijs PO en VO (inclusief speciaal onderwijs). Op 14 januari 2014 vindt ambtelijk overleg plaats over de ondersteuningsplannen Passend Onderwijs van de samenwerkingsverbanden PO Friesland en V(S)O Friesland Noord. En op 12 februari 2014 vindt OOGO plaats over beide plannen.

Werkdocument ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen en samenwerking door gemeenten en V(S)O-scholen in Fryslân-Noard

Inhoudsopgave:

1.	INLEIDING	4
2.	KADER	5
	-drie-kolommenschema Passend Onderwijs & Zorg voor Jeugd	6
3.	UITGANGSPUNTEN SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN ONDERSTEUNING	7
4.	ONDERSTEUNING DOOR GEMEENTEN EN ONDERWIJS	
	- wettelijke ondersteuning door gemeenten en scholen	8
	- inventarisatie overige ondersteuning	9
5.	AANBEVELINGEN VOOR DE VERBETERING ONDERSTEUNING GEMEENTEN EN SCHOLEN AAN JEUGDIGEN EN GEZINNEN	10
6.	SAMENWERKING\INTEGRALE AANPAK PASSEND ONDERWIJS EN ZORG VOOR JEUGD LOKAAL, REGIONAAL EN PROVINCIAAL	12
	-uitgewerkt schema overlegstructuren	13
7.	AANBEVELINGEN VOOR SAMENWERKING\INTEGRALE AANPAK PASSEND ONDERWIJS EN ZORG VOOR JEUGD OP LOKAAL, REGIONAAL EN PROVINCIAAL NIVEAU	14
BIJLAGE 1	Voorstel 'OOGO'	
BIJLAGE 2	Checklist 'Verbinding Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd'	
BIJLAGE 3	Deelnemende partijen	
BIJLAGE 4	Kengetallen huidig gebruik speciaal voortgezet onderwijs	
BIJLAGE 5	Inventarisatie ondersteuningsaanbod: overzicht door gemeenten en scholen	
BIJLAGE 6	Omschrijving basisondersteuning	
BIJLAGE 7	Samenstelling werkgroep	

1. Inleiding

De invoering van Passend Onderwijs en de Transitie van de Jeugdzorg was voor de bestuurders van gemeenten en V(S)O-onderwijs in de regio Fryslân-Noard aanleiding in 2012 een ambtelijke werkgroep in te stellen. Deze werkgroep kreeg de volgende opdrachten mee:

- 1) formuleer de minimaal noodzakelijke maatwerkondersteuning vanuit gemeenten en onderwijs aan 0 – 23 jarigen en gezinnen; dit is exclusief de geïndiceerde jeugdzorg (zie hiervoor bladzij 9 – 12)
- 2) formuleer een voorstel aan bestuurders hoe de samenwerking op het terrein van ondersteuning voor de V(S)O leerlingen in de regio Friesland Noord georganiseerd moet worden (zie hiervoor bladzij 13 - 15)
- 3) zorg voor een integrale aanpak op regioniveau en daarmee voor de verbinding tussen Zorg voor Jeugd en Passend Onderwijs (zie hiervoor bladzij 13 – 15)

Gemeenten en schoolbesturen zijn allebei wettelijk verplicht ondersteuning te bieden:

schoolbesturen binnen de scholen en gemeenten buiten de school.

Ondersteuning houdt het vroegtijdig signaleren van ontwikkelings – en opvoedproblemen in en het indien nodig inzetten van een passend en preventief aanbod. De ondersteuning is deels wettelijk bepaald en deels zetten gemeenten en scholen maatwerk in.

Om zicht te krijgen op dit maatwerk is bij de gemeenten en het voortgezet onderwijs het ondersteuningsaanbod geïnventariseerd voor 12 – 23 jarigen. Dit met het doel: “Wat werkt goed en wat kan beter”.

Dit werkdocument omvat de kaders van de wet Passend Onderwijs, Transitie jeugdzorg en de verbinding daartussen ; uitgangspunten voor ondersteuning, het ondersteuningsaanbod, aanbevelingen voor ondersteuning en samenwerking passend onderwijs en zorg voor jeugd inclusief aanbevelingen.

2. Kader voor ondersteuning en samenwerking

Met de stelselwijzigingen Passend Onderwijs en Transitie Jeugdzorg komt de verantwoordelijkheid voor hulp aan kinderen en gezinnen die extra ondersteuning nodig hebben bij schoolbesturen en gemeenten te liggen. Het biedt een kader om de ondersteuning in en buiten scholen nu echt integraal op te pakken. In beide wetten zijn bepalingen opgenomen over wederzijdse afstemming tussen samenwerkingsverbanden/schoolbesturen en gemeenten over het ondersteuningsplan en het gemeentelijk beleidsplan Zorg voor Jeugd.

Schoolbesturen krijgen de opdracht en de middelen om elk kind passend onderwijs te bieden. Doel van de wet is dat voor alle leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte zo passend mogelijk onderwijs geboden wordt. De wet treedt op 1 augustus 2014 in werking.

De organisatie en financiering gaat via de Samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs, inclusief het Voortgezet Speciaal Onderwijs, cluster 3 en 4. Elke school stelt een ondersteuningsprofiel op en het Samenwerkingsverband maakt een ondersteuningsplan. In deze documenten staat aangegeven wat de afzonderlijke scholen en het Samenwerkingsverband kunnen bieden op het gebied van onderwijs en ondersteuning, de middelen voor extra ondersteuning en de toewijzing hiervan, de route voor de verwijzing naar speciaal onderwijs, cluster 3 en 4 en ouderbetrokkenheid.

Gemeenten krijgen per 2015 de verantwoordelijkheid voor alle ondersteuning en hulp aan jeugdigen en ouders in gezin, wijk en buurt. Achterliggende gedachte hierbij is dat dit de mogelijkheid biedt om effectiever, sneller, preventiever en goedkoper ondersteuning te bieden aan kinderen en ouders die hulp nodig hebben bij het opgroeien, het opvoeden en het onderwijs.

De concept-jeugdwet voorziet in een volledige decentralisatie van alle vormen van jeugdhulp inclusief de uitvoering van de kinderschermingsmaatregelen en de jeugdreclassering naar de ruim 400 gemeenten. Dit betekent ook de opheffing van Bureau Jeugdzorg als toegangspoort tot zorg. De gemeente voert op grond van de nieuwe wet een samenhangend beleid uit dat eens in de vier jaar is vastgelegd in een beleidsplan. Hierin staan onder meer de visie, de uitvoering van het beleid, het toekennen van voorzieningen, kwaliteitseisen, medezeggenschap van kinderen en ouders.

In Friesland werken de 27 gemeenten nauw samen op het gebied van de Transitie Zorg voor Jeugd - overname van taken en verantwoordelijkheden van rijk en provincie - en transformatie: een nieuwe aanpak. De visie is verwoord in het 'Kompas Zorg voor Jeugd' in Fryslân dat alle gemeenten hebben vastgesteld.

Gemeenten en onderwijs staan voor de opdracht om beide wetten inhoudelijk en organisatorisch met elkaar te verbinden en de plannen op elkaar af te stemmen. Daarvoor dienen ook het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband, respectievelijk de Visienotitie en Plan van Aanpak van gemeenten voor jeugdhulp.

Vanuit de VO- Raad (Voortgezet Onderwijs), PO-Raad (Primair Onderwijs) en de VNG is het handzame document 'De verbinding Passend onderwijs en Zorg voor Jeugd' geproduceerd. Hierin is de onderstaande verdeling van agendapunten opgenomen.

Drie-kolommenschema Passend onderwijs & Zorg voor jeugd

Gemeenten	De samenwerkingsagenda jeugd, onderwijs en zorg:	Schoolbesturen
✓ leerplicht ✓ onderwijshuisvesting ✓ leerlingenvervoer ✓ onderwijsachterstanden ✓ aansluiting arbeidsmarkt ✓ preventief jeugdbeleid ✓ jeugdgezondheidszorg ✓ WMO-functies (o.a decent. begeleiding) ✓ Na de decentralisatie jeugdzorg: ✓ Jeugdhulp ✓ Toegang tot kindbescherming en jeugdreclassering	✓ Samenhangende onderwijs- ondersteunings- en hulpstructuur voor de jeugd: - Preventie - Signalering - Beoordeling - Toewijzing - Hulpaanbod ✓ Overgangen voorschools, po-vo-mbo ✓ Leerlingenvervoer ✓ Onderwijshuisvesting ✓ VSV ✓ Aanpak thuiszitters ✓ Aansluiting onderwijs arbeidsmarkt	✓ Samenwerkingsverband PO en VO beschreven in ondersteuningsplan - Dekkend aanbod basis en extra ondersteuning; - Verdeling, besteding en toewijzing van middelen voor ondersteuning; - Procedure eb criteria voor toelaatbaarheid (V)SO en sbao - Plaatsing en terugplaatsing - Beoogde en bereikte kwantitatieve en kwalitatieve resultaten; - Informeren ouders ✓ Ondersteuningsplannen PO en VO afstemmen.

Deze agenda's vereisen in Friesland op alle vlakken uitwerking en besluitvorming.

Samenvattend:

- De spiegelwetgeving rond Passend Onderwijs en de concept-Jeugdwet biedt een kader om de ondersteuning van jeugdigen in en buiten scholen nu echt integraal aan te pakken.
- In beide wetten zijn bepalingen opgenomen rond wederzijdse afstemming tussen Samenwerkingsverbanden / schoolbesturen en gemeenten rond het ondersteuningsplan en de gemeentelijke jeugdhulp.
- In deze horizontale bestuurlijk verhouding is men gezamenlijk verantwoordelijk voor een sluitend aanbod van ondersteuning en hulp aan jeugdigen en ouders.

AWBZ-begeleiding:

De overgang van de AWBZ-begeleiding naar gemeenten heeft ook gevolgen voor een deel van de leerlingen. Een deel van de AWBZ-begeleiding (individuele begeleiding) vindt nu plaats in het onderwijs. Het gaat vooral om kinderen in het huidige Cluster3, in mindere mate in het Cluster4-onderwijs en nog een gering aantal leerlingen met een PGB. Het Centraal Indicatieorgaan Zorg indiceert nu nog voor deze begeleiding; gemeenten organiseren dit vanaf 2015.

3. Uitgangspunten samenwerking op het gebied van ondersteuning

In het bestuurlijk overleg van de gemeenten en (V)SO besturen regio Noord op 23 november 2012 zijn de gemeentelijke uitgangspunten vastgesteld over de samenwerking op het gebied van ondersteuning in Friesland Noord. Deze zijn aangevuld met elementen uit het 'Kompas voor de Zorg voor de Jeugd in Fryslân'. Het gaat om de volgende uitgangspunten:

- Ga uit van eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid; wat kunnen ouders en kinderen wél!
- Versterk de basis (preventie: elke geïnvesteerde euro levert 7 euro op)
- Betrek ouders/kinderen bij de aanpak en de uitvoering van ondersteuning (in dialoog)
- Signaleer vroegtijdig en zet een vraaggerichte, effectieve interventie in
- Ondersteuning dichtbij en omgevingsgericht
- Gewoon waar het kan, speciaal waar het moet
- Lokaal wat kan, regionaal wat moet
- 1 kind/1 gezin; één aanspreekpunt, één integraal plan en waar mogelijk één budget
- Gezamenlijke verantwoordelijkheid onderwijs en gemeenten voor een sluitend aanbod voor ondersteuning en hulp aan jeugdigen en ouders

Bij de uitwerking van de aanpak van de ondersteuning op regionaal niveau geldt het volgende:

- Formuleer SMART geformuleerde doelen
- Verantwoording en regievoering zijn helder belegd
- Betrokkenheid van de juiste partijen, met name ouders en leerlingen.

4. Ondersteuning door gemeenten en onderwijs

Gemeenten en scholen hebben een aantal wettelijke taken op het gebied van ondersteuning en zetten daarnaast maatwerk in. De wettelijk ondersteuning komt hieronder eerst aanbod en daarna volgen de resultaten van de inventarisatie op het gebied van maatwerk bij gemeenten en onderwijs.

Wettelijke ondersteuning door gemeenten

Per 2015 vallen alle vormen van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering onder de wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeenten. De huidige *wettelijke ondersteuning* voor 0 – 23 jarigen en gezinnen door gemeenten omvat het volgende aanbod:

- Prenatale voorlichting door de jeugdgezondheidszorg
- Jeugdgezondheidszorg – basistakenpakket 0 – 18 jarigen: dit pakket gaat waarschijnlijk per 2014 wijzigen.
- Functies CJG 0 – 23 jarigen: informatie, advies, signalering, doorverwijzing, aanbod licht pedagogische opvoedingsondersteuning. De plek van het CJG in de nieuwe jeugdwet is nog niet duidelijk.
- Voorschoolse educatie inclusief toeleiding
- Uitvoering Leerplicht/RMC
- Aanbod verslavingszorg zoals voorlichting en spreekuren

Wettelijke ondersteuning door scholen

Bij het onderwijs omvat het wettelijk aanbod het vroegtijdig signaleren van leerproblemen, het inzetten van passende interventies en extra onderwijsondersteuning. Dit gebeurt nu onder meer via de zorgteams, PCL en ZAT, de diensten AB en de cluster 3 en 4 scholen.

Voorbeelden van interventies zijn: aanbod voor leerlingen met leerproblemen zoals dyslexie of dyscalculie en onderwijsprogramma's voor leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie en/of leerachterstanden.

Bij extra onderwijsondersteuning gaat het bijv. om tijdelijke ondersteuning van de leraar/het team in de eigen school of een (tijdelijke) plaats in het Speciaal of Voortgezet Speciaal Onderwijs.

Wettelijk is vastgelegd dat het Samenwerkingsverband (na invoering van Passend Onderwijs per augustus 2014) een niveau van basisondersteuning vaststelt in het ondersteuningsplan. De wet biedt ruimte om een eigen invulling te geven aan de afspraken over het niveau van basisondersteuning. Het is aan de schoolbesturen en het Samenwerkingsverband om het ambitieniveau gezamenlijk te bepalen en in beleid te operationaliseren.

In het landelijk referentiekader Passend Onderwijs zijn minimum eisen genoemd waaraan de basisondersteuning, geformuleerd door het Samenwerkingsverband, moet voldoen en zijn vier aspecten opgenomen voor basisondersteuning.

De vier aspecten van basisondersteuning zijn:

1. Preventieve en licht curatieve interventies
2. De inrichting van de onderwijs-ondersteuningsstructuur
3. Planmatig werken
4. Kwaliteit

Inventarisatie maatwerkondersteuning

In 2012 is het maatwerkenaanbod geïnterviewd onder alle gemeenten en V(S)O-scholen in Friesland-Noord. Uiteindelijk hebben 13 gemeenten en 21 schoolbesturen VO en VSO lijst met vragen ingevuld over het aanbod, de leeftijdsgroep en doelgroep, het resultaat, het aantal bereikte jongeren, de kosten en of het resultaat gemeten is. In bijlage 4 is een overzicht van dit aanbod opgenomen zoals genoemd door scholen en gemeenten. *Uit de inventarisatie blijkt het volgende:*

- In totaal is 225 keer een product benoemd. Bij gemeenten zijn (school)maatschappelijk werk en jongerenwerk het vaakst genoemd gevolgd door CJG-activiteiten (coördinatie, kernteam). Bij scholen staat het (school)maatschappelijk werk ook op plaats 1 samen met de zorgstructuur waaronder ZAT, zorgfunctionaris, individuele leerlingbegeleiding, interne time-out en de reboundvoorzieningen. Trainingen zoals weerbaarheidstraining, verzuimbegeleiding en inzet door de jeugdgezondheidszorg scoren ook hoog.
- De scholen van Voortgezet Speciaal Onderwijs cluster 3 en 4 hebben hun zorgstructuur anders georganiseerd, omdat de uitvoering van de begeleiding voor een belangrijk deel plaats vindt in de klassensituatie door de docent. Dit betekent dat er minder specifieke zorgfunctionarissen zijn. Wel spelen specialisten op het gebied van leer- en sociaal-emotionele problematiek een centrale rol bij de ondersteuning van leerlingen, docenten en ouders.
De scholen van Voortgezet Speciaal Onderwijs cluster 3 en 4 hebben daarvoor een nauwe relatie met vele organisaties, in relatie tot de specifieke hulpvragen van de leerlingen. Het gaat dan om organisaties als: GGD Fryslân, MEE, Kinnik, Accare, VNN Verslavingszorg, Bureau Jeugdzorg, Jeugdhulp Friesland, Tjallingahiem en de Politie.
- Bij een kwart van de gemeentelijke producten is onbekend wat aan subsidie verleend is; bij het onderwijs is bij ongeveer de helft van de producten onduidelijk wat de kosten zijn. De gemeenten verlenen minimaal € 2.062.000,-- aan subsidie en de kosten bij scholen bedragen minimaal € 2.292.000,--: gezamenlijk gaat het om minimaal € 4.454.000,--.
- Bij een kwart van het aanbod is niet bekend hoeveel jongeren bereikt zijn; vaak ook ontbreekt een resultaatmeting waardoor niet duidelijk is wat het resultaat/effect is van de activiteit.

Concluderend: er is veel en overlappend aanbod bij beide partijen, het gezamenlijke aanbod geldt vooral (school)maatschappelijk werk, jongerenwerk en aanbod jeugdgezondheidszorg. De check op doelmatigheid en effectiviteit is mager. Het registreren van gegevens is nog lang niet op orde. De investeringen van zowel onderwijs als gemeenten zijn substantieel.

5. Aanbevelingen voor de verbetering ondersteuning gemeenten en scholen aan jeugdigen en gezinnen

Uit de inventarisatie en de wettelijke kaders vloeit een drietal aanbevelingen voor de verbetering van de ondersteuning door gemeenten en scholen voort. Dit krijgt zijn verdere uitwerking in het ondersteuningsplan Samenwerkingsverband Fryslân-Noard en het beleidsplan Zorg voor Jeugd van de gemeenten.

Aanbeveling 1

Bepaal als onderwijs en gemeenten welk maatwerkeraanbod onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid valt, wat onder de verantwoordelijkheid van scholen en wat een gezamenlijke verantwoordelijkheid is, zowel inhoudelijk als financieel. Hieronder een voorstel:

Voorstel voor een minimaal maatwerkeraanbod vanuit gemeenten voor jeugdigen en gezinnen:

- Opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering
- Ondersteuning in de (voor)schoolse periode en op school door professionals met vakkennis op onder meer het gebied van leefgebieden en problematiek van jeugdigen en met competenties als ‘kunnen omgaan, werken met jongeren’.
- Voorlichting aan ouders, jongeren en professionals over opvoeding, ontwikkeling en leefstijlen
- Versterken eigen kracht/verantwoordelijkheid van jeugdigen en gezinnen

Voorstel voor een minimaal aanbod vanuit het onderwijs voor jeugdigen:

- Basisondersteuning:
 - Het door het Samenwerkingsverband afgesproken geheel van preventieve en licht curatieve interventies die binnen de ondersteuningsstructuur en de onderwijsprofielen van de school – eventueel samen met ketenpartners - planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau worden uitgevoerd (zie hoofdstuk 4 van het ondersteuningsplan).
- Extra ondersteuning
 - Alle vormen van onderwijsondersteuning die de basisondersteuning overstijgen en bekostigd worden door het Samenwerkingsverband (zie hoofdstuk 5 van het ondersteuningsplan Passend Onderwijs van het Samenwerkingsverband).

De invulling van een gezamenlijk aanbod vanuit gemeenten en scholen is een agendapunt voor de samenwerkingsagenda (paragraaf 6 van deze notitie).

Aanbeveling 2

Investeer in de borging van de kwaliteit van de ondersteuning, te toetsen door de inspectie:

Inspectie Onderwijs en Inspectie Zorg voor Jeugd. Zie hiervoor ook hoofdstuk 11 van het ondersteuningsplan Passend Onderwijs van het Samenwerkingsverband.

Gebruik hiervoor als start de aanwezige kwaliteitssystemen binnen het onderwijs en de zorg. In de komende periode worden deze doorontwikkeld op basis van de uitgangspunten van Passend Onderwijs en de Transities Jeugdzorg, AWBZ en Participatie. Autonoom binnen de eigen 'onderwijs-c.q. gemeentekolom', maar zeker ook integraal op die gebieden waar samenwerking onontbeerlijk is. Daarbij is afstemming met de huidige en toekomstige (integrale) inspectiekaders vanzelfsprekend.

Aanbeveling 3

Investeer in het registreren en monitoren van gegevens (aantallen en resultaten); onderzoek de tevredenheid van ouders, kinderen en personeel.

In aansluiting op de uitwerking van de aanbeveling 2 telt ook voor aanbeveling 3, dat de huidige activiteiten en instrumenten vertrekpunt zijn. Vervolgens is een doorontwikkeling nodig binnen de nieuwe kaders van Passend Onderwijs en de drie gemeentelijke transities: autonoom én integraal. Een eerste inventarisatie naar aantallen is al gedaan: zie bijv. de startfoto's van gespecialiseerde jeugdzorg en Passend Onderwijs op gemeentelijk, regionaal en provinciaal niveau en de provinciale startfoto van Thuiszitters.

6. Samenwerking/integrale aanpak Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd lokaal, regionaal en provinciaal

De samenwerking en integrale aanpak krijgen het beste vorm en inhoud als dit lokaal, regionaal en provinciaal gezamenlijk en vergelijkbaar wordt geregeld door onderwijs, gemeenten en andere partners. Het is daarom gewenst de uitwerking binnen de regio Fryslân-Noard te blijven afstemmen met de eigen gemeenten en schoolbesturen, maar ook met de andere RMC-regio's, het primair onderwijs, het MBO (eigen kader voor Passend Onderwijs) en de tweedelijns jeugdvoorzieningen op provinciaal niveau. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten:

Uitgangspunten in Friesland

- Het voortgezet onderwijs werkt vanuit drie regionale samenwerkingsverbanden.
- Het primair onderwijs werkt vanuit één provinciaal samenwerkingsverband.
- Het speciaal onderwijs maakt deel uit van de Samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs en Primair Onderwijs.
- Kompas: we besluiten lokaal wat lokaal kan, regionaal/provinciaal wat nodig/wenselijk is;
- Het Passend Onderwijs-traject sluit aan op de overlegstructuur van de transitie van Zorg voor Jeugd in de regio.
- Op alle niveaus is het gemeentelijk zo geregeld dat er een ambtelijke voorbereiding is waarna er bestuurlijke besluitvorming volgt. Het is van belang dat het onderwijs op basis van de opdracht aansluit met een passende vertegenwoordiging op de verschillende fronten;

Aandachtspunten

- De ondersteuningsvraag van de jeugdige wordt vanuit een lokale context – de woongemeente- gesteld.
- Besluitvorming aan onderwijszijde -over o.a. de invulling van de ondersteuningsvragen van leerlingen- wordt met de komst van Passend Onderwijs op regionaal- of provinciaal niveau georganiseerd. De effecten van deze besluitvorming manifesteren zich echter vooral op lokaal niveau!

Doel

Het doel is te komen tot een efficiënte overlegstructuur tussen gemeenten en de Samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs en Primair Onderwijs om de beoogde winst van Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd voor jeugdigen en het gezin te kunnen behalen.

Organisatie

Het “3 lagschema” op pagina 6 biedt een orderingshandvat om dit goed te organiseren. Overleg kan plaatsvinden op lokaal, regionaal en provinciaal niveau. Hiervoor zijn - deels - al overlegstructuren benoemd, bijvoorbeeld LEA en REA.

Per niveau zijn agenda's te definiëren, de betrokken deelnemers, afstemming met andere overleggen en mandatering. De uitwerking hiervan geeft zicht op wat moet gebeuren en mogelijke complexiteit.

Schematisch geeft dat het volgende beeld:

	Zorg voor Jeugd Gemeentebesturen Agenda	OOGO (Op overeenstemming gericht overleg) <u>Gemeenschappelijke werkagenda</u>	Passend Onderwijs Schoolbesturen Agenda
Lokaal niveau (LEA lokale educatieve agenda) <i>Vraagstelling</i> <i>Besluitvorming</i> <i>Uitvoering</i>	ambtenaren wethouders Thema's: * ... * ... * ...	1. ambtelijk 2. bestuurlijk Thema's: * ... * ... * ...	 Thema's: * ... * ... * ...
Regionaal niveau (REA RMC) <i>Gemandateerde besluitvorming</i> <i>Uitwisseling</i>	ambtenaren wethouders Thema's: * ... * ... * ...	1. ambtelijk 2. bestuurlijk Thema's: * ... * ... * ...	 Thema's: * ... * ... * ...
Provinciaal niveau (PEA) <i>Vorbereiding</i> <i>Afstemming</i> <i>Samenhang</i>	ambtenaren wethouders Thema's: * ... * ... * ...	1. ambtelijk 2. bestuurlijk Thema's: * ... * ... * ...	 Thema's: * ... * ... * ...

7. Aanbevelingen voor de samenwerking/integrale aanpak Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd op lokaal, regionaal en provinciaal niveau

Aanbeveling 4

Vorbereiden en uitvoeren van OOGO tussen schoolbesturen (PO en VO) en gemeentebesturen op regionaal niveau. Zie voor de uitwerking hiervan bijlage 1.

Aanbeveling 5

Organiseer een efficiënte en effectieve overlegstructuur op regionaal en provinciaal niveau, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Kom hiervoor begin 2014 met een voorstel.

Aanbeveling 6

Werk begin 2014 in een ambtelijke bijeenkomst de werkagenda op regionaal niveau uit: beoogd resultaat, randvoorwaarden, activiteiten, planning, uitvoerders en benodigde middelen.

Bijlage 1

Uitwerking aanbeveling 4

Het voorbereiden en uitvoeren van het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) tussen de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en de gemeenten.

De Wet passend onderwijs verplicht samenwerkingsverbanden om een ondersteuningsplan op te stellen. Over het concept van het ondersteuningsplan voeren samenwerkingsverbanden op overeenstemming gericht overleg (OOGO) met de gemeente(n), omdat elkaars beleid over en weer gevolgen kan hebben. De gemeente is namelijk onder andere verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de leerplicht (o.a. het voorkomen van thuiszitters), het leerlingenvervoer, de onderwijshuisvesting, de aansluiting op de arbeidsmarkt en het achterstandenbeleid.

Ook is het belangrijk om te komen tot een goede samenwerking in de ondersteuning en hulpstructuur voor jeugd en gezinnen tussen het onderwijs en de gemeenten. Immers, per 1 januari 2015 worden de gemeenten verantwoordelijk voor de zorg voor jeugd.

Het onderwijs is vanaf 1 augustus 2014 verantwoordelijk voor het bieden van Passend Onderwijs en de daaraan gekoppelde zorgplicht.

Een goede afstemming en samenwerking tussen het onderwijs en de gemeenten is daarom van groot belang. Gemeenten moeten, met zowel met het samenwerkingsverband PO als het VO, afspraken maken over de afstemming tussen onderwijs, jeugdzorg en andere taken.

Het samenwerkingsverband Fryslân-Noard heeft in haar werkgebied per 1 januari 2014 te maken met 14 gemeenten. Het is om deze reden dat de besturen van de scholen voor voortgezet onderwijs in Friesland er voor hebben gekozen om de samenwerkingsverbanden passend onderwijs te laten samenvallen met de RMC-regio-indeling zoals deze voor de gemeenten geldt. Dit maakt afstemming en overleg mogelijk. Inmiddels heeft ook het primair onderwijs in Friesland, dat werkt vanuit een provinciaal verband, aangegeven het OOGO te willen voeren via de bovengenoemde regio's.

Zowel de bestuurders uit het onderwijs als die van de gemeenten hebben aangegeven het OOGO graag te willen voeren op regionaal niveau. Op de agenda staat hierbij het ondersteuningsplan van de beide samenwerkingsverbanden (PO en VO). Deze worden afzonderlijk besproken.

Het ondersteuningsplan wordt opgesteld in opdracht van de besturen van de beide samenwerkingsverbanden. Dit ondersteuningsplan heeft een geldigheidsduur van 4 jaar. De zogenaamde ondersteuningsplanraad van ieder samenwerkingsverband moet instemmen met het ondersteuningsplan. Met de gemeenten moet op overeenstemming gericht overleg worden gevoerd.

De procedure om te komen tot instemming en overeenstemming is dan als volgt:

- Het bestuur van het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het concept ondersteuningsplan. (uiterlijk 1 februari wordt dit aan de OPR aangeboden)
- Het concept ondersteuningsplan wordt besproken met de ondersteuningsplanraad.
- Het ondersteuningsplan wordt voorgelegd en besproken met de ambtelijke vertegenwoordigers van de 14 gemeenten op 12 februari 2014.

- Over het ondersteuningsplan wordt op overeenstemming gericht overleg gevoerd in de regionale stuurgroep waarin bestuurders uit het onderwijs en de gemeenten (portefeuillehouders onderwijs) zitting hebben.
- De ondersteuningsplanraad van het samenwerkingsverband wordt om instemming met het ondersteuningsplan gevraagd.
- Het ondersteuningsplan wordt voor 1 mei van het betreffende jaar opgestuurd naar de inspectie.

In dit cursusjaar (2013 – 2014), moet er door de nieuwe samenwerkingsverbanden voor het eerst een ondersteuningsplan worden opgesteld. Gezien het vele werk dat nog moet worden gedaan en het krappe tijdschema, zal het ondersteuningsplan in eerste instantie op veel onderwerpen nog op hoofdlijnen worden beschreven. Het ondersteuningsplan van SWV-Fryslân-Noard geldt in principe voor vier jaar, maar gezien de vele ontwikkelingen is het raadzaam om de eerste periode jaarlijks te evalueren en bij te stellen, bijvoorbeeld aan de hand van een activiteitenplan. Op die manier kan een en ander verder uitgewerkt worden en kunnen ook de plannen die worden ontwikkeld in het kader van de transitie van de Jeugdzorg richting gemeenten worden meegenomen en kan afstemming plaatsvinden.

Procedures:

De vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG), de PO-Raad, de VO-Raad en de AOC-Raad hebben samen een modelprocedure en een daarbij horende geschillenregeling voorgesteld. Het voorstel is om deze modellen ook in Fryslân-Noard over te nemen en toe te passen.

Tijdschema vaststellen ondersteuningsplan:

14 januari 2014

Met de betrokken ambtenaren van de 14 gemeenten wordt het concept-ondersteuningsplan besproken en mogelijk bijgesteld/aangevuld.

12 februari 2014:

Het OOGO over het ondersteuningsplan wordt gevoerd in de regionale groep van bestuurders Fryslân-Noard uit het onderwijs en de gemeenten.

Maart 2014

De eventuele wijzigingen in het ondersteuningsplan worden aangeboden aan de Ondersteuningsplanraad en er wordt om instemming gevraagd.

1 mei 2014

Voor 1 mei 2014 wordt het ondersteuningsplan toegestuurd aan de inspectie.

Tijdpad passend onderwijs

1 augustus 2014: Wet Passend Onderwijs van kracht

- * Zorgplicht in werking
- * Landelijke indicatie leerlinggebonden financiering afgeschaft
- * Start handelingsgericht indiceren
- * Verdeling en overdracht van overgebleven middelen aan de scholen
- * Afspraken maken over plaatsing (zittende) VSO-leerlingen

Tijdpad transitie jeugdzorg

December 2013: Omvormingsplannen

In de concept Jeugdwet is de verplichting opgenomen dat gemeenten in 2015 lopende zorgtrajecten voortzetten. Om die continuïteit van zorg te garanderen hebben de 24 Friese gemeenten een regionaal transitie arrangement (RTA) vastgesteld. De basisuitgangspunten van het RTA worden uitgewerkt in een omvormingsplan. In het omvormingsplan worden afspraken gemaakt over het geleidelijk invoeren van de veranderingen in de loop van 2014 en de financiering hiervan. Werkende weg wordt zo vanaf 1 januari 2014 de jeugd- en opvoedhulp¹ conform het Kompas beter afgestemd op de lokale dan wel regionale situatie en de behoefte en vraag van de jeugdigen en/in hun sociale context. De plannen worden eind december door de gemeenten vastgesteld.

Begin 2014: opstellen gemeentelijk beleidsplannen Zorg voor Jeugd. Invulling hiervan, tijdpad van afstemming is afhankelijk van behandeling van de wet door de Eerste Kamer begin 2014.

¹ Het betreft het totale jeugdzorg veld; basis voorzieningen jeugd, lokale jeugdhulpverlening, jeugdzorg in het kader van PGB's, provinciale jeugdzorg, Jeugd (L)VB en Jeugd GGZ

Bijlage 2 Checklist verbinding Passend onderwijs en Zorg voor jeugd

In de werkgroep 'Passend Onderwijs regio Friesland Noord' is naar aanleiding van de checklist² bekeken wat de huidige stand van zaken is met betrekking tot de verbinding 'Passend Onderwijs' en 'Zorg voor Jeugd'.

Met deze checklist brengen wij de situatie van het moment in kaart en bepalen welke acties hierop ondernomen moeten worden. Vragen die in de checklist aangeduid zijn met – of +/- komen op de actielijst en zijn genoteerd onder het kader 'opmerkingen'.

1 KENNIS EN INFORMATIE OP PIJL			
A	De belangrijkste ontwikkelingen met betrekking tot de invoering van Passend onderwijs zijn bekend	+	
B	De belangrijkste ontwikkelingen met betrekking tot de transitie van de jeugdzorg zijn bekend	+	
C	Er is voldoende kennis over de belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. de decentralisatie van AWBZ naar Wmo en Participatiewet	+	Wordt geagendeerd bij nieuwe ontwikkelingen
D	De belangrijkste mijlpalen in de tijd met betrekking tot de bovengenoemde trajecten zijn in beeld	+	
E	De functie en globale inhoud van het ondersteuningsplan is duidelijk	+	
F	Doel en inhoud van het OOGO over het ondersteuningsplan is bekend (modelprocedures)	+	
2 HET SPEELVELD IN BEELD			
A	Het is bekend welke gemeenten onder het samenwerkingsverband (PO en VO)vallen	+	
B	Het is duidelijk welke gemeenten er gaan samenwerken binnen de transitie jeugdzorg	+	
C	Mogelijke verschillen in regio-indeling zijn duidelijk	+	
D	Er is contact met de samenwerkingsverbanden in aangrenzende regio's	+	
E	De belangrijkste lokale en regionale ketenpartners zorg en welzijn zijn bekend	+	T.z.t. komt er een krachtenveldanalyse beschikbaar waarin alle instellingen worden benoemd
F	De positie en ambitie van de belangrijkste spelers zijn helder	+	
G	Er zijn formele en informele contacten gelegd tussen de belangrijkste spelers (bestuurlijk, beleidsvoorbereidend en uitvoerend)	+	
H	Er is zicht op de huidige verbinding en afstemming van de onderwijszorg-structuur en de lokale en regionale zorg voor jeugd	+	
3 DE BELANGRIJKSTE KENGETALLEN IN ZICHT			
A	De lokale en regionale kengetallen m.b.t. Passend onderwijs (thuiszitters, onderwijskwaliteit, toewijzing extra ondersteuning, leerlingenvervoer etc.) zijn bekend	+/-	Grotendeels wel, waar nog niet wordt actie op gezet en/of geagendeerd
B	De relevante kengetallen met betrekking tot de jeugd(zorg) zijn bekend	+/-	Er wordt steeds meer bekend en uitgezocht; wordt regelmatig geagendeerd
C	Er is zicht op de financiële situatie van het samenwerkingsverband (verevening)	+/-	Op 'passendonderwijs.nl' staan alle feiten en cijfers. Er vinden nog steeds veranderingen en aanpassingen plaats
D	Er is zicht op de financiële mogelijkheden van de gemeente(n)	+/-	
E	Het is bekend of er financiële middelen van de provincie beschikbaar zijn m.b.t. jeugdhulp en onderwijs	+	

² uit: 'De verbinding Passend onderwijs en Zorg voor Jeugd' een uitgave van PO Raad, VO raad en VNG

4 DE INHOUDELIJKE AGENDA BEPAALD			
A	De ambitie en visie van het samenwerkingsverband op Passend onderwijs en jeugdbeleid zijn bekend	+	
B	De ambitie en visie van de gemeente(n) op Passend onderwijs en jeugdbeleid zijn bekend	+	
C	De huidige verbindingen tussen onderwijs en zorg van jeugd zijn geëvalueerd t.b.v. gewenste beleidsontwikkeling	+/-	worden geagendeerd
D	Het samenwerkingsverband en de gemeenten werken aan een gezamenlijke agenda.	+	
E	Er is hiervoor een beleidsvoorbereidende werkgroep of stuurgroep ingericht (regionaal)	+	
F	Het is duidelijk welke agendapunten lokaal en welke regionaal opgepakt moeten worden.	+/-	worden geagendeerd
G	Het is duidelijk welke projecten en experimenten er binnen de regio lopen over de verbinding onderwijs en zorg voor jeugd en op welke wijze de opbrengsten bijdragen aan de gezamenlijke agenda	+/-	worden geagendeerd;
H	Mogelijke meningsverschillen tussen partners zijn al voor het OOGO in kaart gebracht en waar mogelijk geslecht	+/-	Vorbereiding is gestart
5 EEN OVERLEGSTRUCTUUR (HER)INGERICHT			
A	Binnen de gemeente(n) is afstemming tussen verschillende beleidsafdelingen	+	
B	Binnen de gemeente(n) is een coördinator/aanspreekpunt aanwezig	+	
C	Tussen de gemeenten in het samenwerkingsverband vindt afstemming plaats over de overlegstructuur	+	
D	De coördinator(en) van het samenwerkingsverband en de gemeenten hebben contact met elkaar	+	
E	Op lokaal niveau is een overlegstructuur ter voorbereiding op het OOGO (inhoudelijk en bestuurlijk). Bijv. een werkgroep of LEA	+	
F	Op regionaal niveau is een overlegstructuur ter voorbereiding op het OOGO (inhoudelijk en bestuurlijk). Bijv. een regionaal platform of stuurgroep of REA	+	
G	De verbinding met overleg op provinciaal niveau is gelegd (voor afstemming met transitie jeugdzorg)	+	
H	Mogelijke meningsverschillen tussen partners zijn al voor het OOGO in kaart gebracht en waar mogelijk geslecht	+/-	Is opgenomen in het OOGO traject
6 HET OOGO VOORBEREID			
A	De onderwerpen die besproken worden in het OOGO zijn bekend	+/-	4-12-2013 ?
B	De procedure over het OOGO is vastgesteld door alle gemeenten en het samenwerkingsverband	+/-	4-12-2013
C	Er zijn afspraken gemaakt over het eventueel mandateren van een kerngemeente door andere Gemeenten	+	
D	Het bestuurlijk overleg en besluitvorming zijn voorbereid en in de tijd gezet	+	
E	Eventuele verschillende meningen van gemeenten zijn bekend	+	
F	Er zijn afspraken gemaakt over de looptijd van het ondersteuningsplan	+	De afspraak over de looptijd ondersteuningsplan is 4 jaar
G	Er is afstemming tussen de OOGO's over de ondersteuningsplannen PO en VO	+	
H	Het samenwerkingsverband en de gemeenten zijn op de hoogte van de geschillenregeling OOGO	+	Is geïntegreerd de notitie samenwerking gemeenten en V(S)O-scholen op het gebied van ondersteuning in de regio Friesland Noord

7 VERVOLGAFSPRAKEN

A	Er zijn afspraken gemaakt over de manier waarop de uitkomsten uit het OOGO worden gecommuniceerd naar de verschillende betrokkenen en stakeholders	-	worden geagendeerd
B	Er zijn afspraken over wie de regie houdt op de vervolgspraken	-	worden geagendeerd
C	Er is nagedacht over hoe de overlegstructuur rondom onderwijs en zorg na het OOGO wordt voortgezet	+/-	worden geagendeerd
D	Er zijn aandachtspunten geformuleerd voor toekomstige transities die nauw samenhangen met passend onderwijs en zorg voor de jeugd (decentralisatie AWBZ, jeugdhulp, Participatiewet)	-	worden geagendeerd
E	Er zijn afspraken over de doorgaande lijn tussen voorschoolse periode po-vo en mbo	+/-	worden geagendeerd
F	Er is een agenda of werkplan vastgesteld voor de periode na het OOGO	-	worden geagendeerd
G	Er is afstemming tussen de OOGO's over de ondersteuningsplannen PO en VO	+	worden geagendeerd

Bijlage 3 Deelnemende partijen

Deelnemende gemeenten Fryslân-Noard

Dantumadiel, Leeuwarden, Franekeradeel, het Bildt, Dongeradeel, Ferwerderadiel, Vlieland, Menameradiel, Boarnsterhim, Kollumerland en Nieuwkruisland, Schiermonnikoog, Terschelling, Harlingen, Ameland, Leeuwarderadeel

Deelnemende vo scholen:

Naam school:	Vestigingen in:
Dockinga College	Dokkum (h), Ferwert (n)
Chr. Mavo De Saad	Damwoude
J.J. Boumanschool	Dokkum
Inspecteur Boelensschool	Schiermonnikoog
Burgemeester Walda school	Nes (Am)
Maritieme Academie Harlingen	Harlingen
Nordwin College	Leeuwarden
Rsg Simon Vestdijk	Harlingen (h) Franeker (n)
Opb Vmbo De Krijtenburg	Vlieland
Gsg't Schylger Jouw voor vmbo	Midsland
Osg Piter Jelles	Leeuwarden (h), Kollum (n), St. Annaparochie (n), Dokkum (n)
Csg Comenius	Leeuwarden (h), St. Annaparochie (n)
Csg Ulbe van Houten	St. Annaparochie
Csg Anna Maria van Schurman	Franeker
Chr. Gymnasium Beyers Naude	Leeuwarden
Gomarus College	Leeuwarden
De Wingerd	Damwoude
ZML-School It Twalûk	Leeuwarden
(V)SO Leeuwarden	Leeuwarden
Portalís (via opting-in)	Kortehemmen

Bijlage 4 Kengetallen huidig gebruik speciaal voortgezet onderwijs

Kengetallen leerlingen o.b.v. 1-10-2012

peilmoment juli 2013

Nummer SWV VO2101
Naam SWV VO_Noord Friesland

1. leerlingen

LWOO	PRO	overig VO	totaal VO
1.723	515	12.316	14.554
*) waarvan VMBO 3/4 (incl. lwoo 3/4):			3.680

VO woonachtig
14.947

vso cat 1	vso cat 2	vso cat 3	vso totaal
395	10	60	465

naar onderwijssoort	CLUSTER 4	LG	MG	LZ	ZMLK	vso totaal
	223	10	60	5	167	465

De aantallen zijn inclusief SO leerlingen die op 31 juli 2012 14 jaar of ouder waren.

2. rugzakken

	CLUSTER 4	LG	MG	LZ	ZMLK	totaal rugzakken
In overige vo	171	9	0	7	0	187
in lwoo en pro	55	2	1	3	22	83
						270

3. deelname %

	LWOO	PRO
VO2101	11,84%	3,54%
Landelijk	10,69%	2,85%

	vso cat 1	vso cat 2	vso cat 3	vso totaal	rugzakken
VO2101	2,71%	0,07%	0,41%	3,19%	1,86%
Landelijk	3,07%	0,11%	0,31%	3,50%	2,08%

4. cluster 1 en 2 leerlingen

schoolgaand in het vo in het SWV		woonachtig in SWV en schoolgaand in het vso	
cluster 1	cluster 2	cluster 1	cluster 2
4	16	4	23

SWV informatie najaar 2013

VO2101

Bijlage 5 Inventarisatie ondersteuningsaanbod: overzicht aanbod door gemeenten en scholen

Product/dienst	Aanbod gemeenten	Aanbod scholen
Ambulant Jongerenwerk	x	
"Rebound" intern		x
Agressie regulatie		x
Bijdrage Verwijsindex	x	
CJG kernteam	x	
Coördinator CJG	x	
Counseling		x
Diverse subsidies (Stand-By, steunpunt huiselijk geweld, slachtofferhulp, AanZet, Tûmba)	x	
Faalangst training		x
Faalangst training individuele gesprekken		x
Geen zorgaanbod: geen geld	x	
GZ-psycholoog		x
Incident. prod. in kader Sluitende Aanpak	x	
Jeugd- en Jongerenwerk	x	
Jeugdgezondheidszorg	x	
JGZ/GGD		x
Jongerencoach	x	
Jongerenwerk	x	x
Jongerenwerk op school	x	
Leerlingbegeleiders		x
Lgf-begeleiding		x
Maatjesproject	x	
Maatschappelijk Werk	x	
Mentoraat		x
Ontmoetingsplekken in de stad	x	

Outreaching jongerenwerker	x	
Overgang VO-MBO	x	
Remedial hulp		x
RMC-consultatieteam	x	
RMC-functie voortijdig schoolverlaten	x	
Rots en water		x
Rouwverwerking		x
School als Werkplaats	x	
Schoolmaatschappelijk werk	x	x
Schoolmaatschappelijk Werk Rebound Plus	x	
Sova training		x
Spreekuur leerplicht		x
Vertrouwenspersoon		x
Verzuimbegeleiding		x
VSV/Trajectbegeleiding	x	
VSV-programmagelden		x
Weerbaarheids-training		x
ZAT		x
ZAT team	x	
Zorg intern		x
Zorg coördinatie/Zorgteam		x
Zorgfunctionaris		x
Zorgfunctionaris / pedagogisch med.		x
Zorgteam intern		x

Bijlage 6 Omschrijving Basisondersteuning Scholen

preventieve interventies:

- Voor alle leerlingen die er op zijn gericht om vroegtijdig leerproblemen en opgroei- en opvoedproblemen te signaleren,
- en die er tevens voor zorgen dat er een veilig schoolklimaat (zowel voor leerlingen als medewerkers) binnen de school aanwezig is.

lichte curatieve interventie:

- een aanbod voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie (conform de protocollen);
- onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie.
- fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen, aangepaste werk- en instructieruimtes en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben;
- (ortho)pedagogische en/of orthodidactische programma's en methodieken die gericht zijn op sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van gedragsproblemen.
- een protocol voor medische handelingen.
- de curatieve zorg en ondersteuning die de school samen met ketenpartners kan bieden.

Bovengenoemde interventies zijn structureel beschikbaar voor en/of binnen de school en moeten de continuïteit in de schoolloopbaan van een leerling ondersteunen.

Inrichting ondersteuningsstructuur

In het ondersteuningsprofiel van de school is aangegeven wat de expertise is van het (ondersteunings)team voor wat betreft preventieve en (licht) curatieve interventies en hoe die zichtbaar worden in de onderwijsorganisatie van de school. Ook is aangegeven hoe de specifieke expertise van samenwerkende scholen wordt benut, met welke ketenpartners wordt samengewerkt en welke afspraken zijn gemaakt met de gemeente(n) over de uitvoering van jeugdgerelateerde zorg en ondersteuningstaken.

Bijlage 7 Samenstelling werkgroep

V(S)O scholen: de projectleiders Passend Onderwijs Fryslân-Noard: Anja Biemans, Marinus Giesing en Pyt Nauta

PO scholen: Ludo Abbink (ambtelijk secretaris Samenwerkingsverband PO), Gonnie Opheikens (Samenwerkingsverband PO), Jeep Jonker (directie RENN4)

Gemeenten: Anja Buma (Menameradiel), Marijke Schilperoord en Bea van der Woude (Leeuwarden), Jacomien Velthuis (Harlingen), Akkie Visser (Dantumadeel), Baukje de Jager (RMC Friesland Noord)

Advies en ondersteuning: Marius Hendriks (Partoer), Bart van Kessel (Gedragswerk)